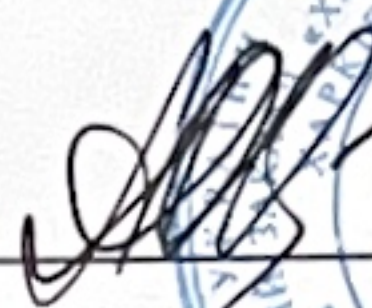

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ (ВІЙСЬКОВОЇ) АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Галина ПОНОМАРЬОВА

« 18 »

квітня

2024 р.

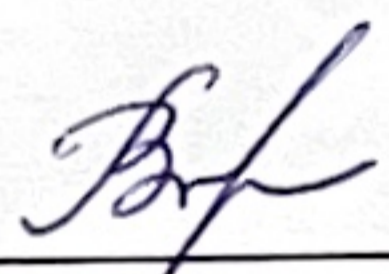

**Програма
фахового іспиту**
для здобуття ступеня бакалавра на основі здобутого ступеня бакалавра,
магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 231 Соціальна робота
(за кошти фізичних та/ або юридичних осіб)

Харків – 2024

Програма до фахового вступного іспиту для вступників, які вступають за першим (бакалаврським) рівнем на освітньо-професійну програму Соціальна робота на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за кошти фізичних та/ або юридичних осіб, розроблена доктором педагогічних наук, професором О.І.Онипченко, кандидатом педагогічних наук, доцентом Н.В.Тарасенко, кандидатом педагогічних наук, доцентом О.В.Белоліпцевою.

Розглянуто і затверджено
на засіданні кафедри соціальної роботи
Протокол № 13 від 11.04.2024 року

Завідувач кафедри Катерина ВОЛКОВА

Погоджено
на засіданні Приймальної комісії

Протокол № 1 від "18 квітня" 2024 року

Голова Приймальної комісії Галина ПОНОМАРЬОВА

Пояснювальна записка

Фахові вступні випробування проводяться в 1 день за тестовими технологіями. Випробування проводяться на онлайн-платформі з одночасним підключенням усіх вступників. Завдання складаються з 30 тестових питань з варіантами відповідей на кожне, де правильною відповіддю може бути одна.

Вступники в синхронному режимі отримують тестові завдання в електронній формі. На виконання завдань відводиться 2 академічні години. Після закінчення роботи над тестовими завданнями вступники надсилають свої відповіді.

Основи соціальної роботи

Загальне поняття про соціальну роботу. Взаємозв'язок соціальної роботи з іншими науками. Соціальна робота як сфера наукового знання. Актуальність соціальної роботи як професії на сучасному етапі. Місце і роль соціальної роботи в реалізації соціальної політики Української держави. Основні категорії та поняття. Становлення соціальної роботи: сучасний стан та перспективи розвитку. Вихідні принципи та цінності соціальної роботи. Основні завдання та функції соціальної роботи, їх характеристика. Цінності соціальної роботи. Етичні принципи соціальної роботи та їх характеристика. Професійний кодекс соціального працівника. Об'єкт і суб'єкт соціальної роботи. Поняття «клієнт» у соціальній роботі. Імпауермент клієнтів. Соціальний робітник, соціальний працівник і фахівець з соціальної роботи: кваліфікаційні характеристики. Сфери, напрямки діяльності та функції соціального працівника. Стратегії соціальної підтримки особистості. Методологія, процес та методи соціальної роботи. Сутність, зміст та форми соціальної роботи. Особливості індивідуальної соціальної роботи. Групова робота як метод соціальної роботи. Груповий процес і терапевтичні ефекти групи. Теорія ролей та стигматизації в соціальній роботі. Теорія кризового втручання. Сімейна терапія як модель соціальної роботи. Соціальна робота у громаді як метод соціальної роботи.

Література

1. Васюта О. І. Вимоги до освітнього стандарту з соціальної роботи згідно Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] / Васюта О. І. — Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vchdpu/ped/2012_97
2. Віщукаєва К.М Соціальний супровід клієнта: навч. посібн. / К. М. Віщукаєва. — Одеса: видавництво Букаєв Вадим Вікторович, 2017. — 322 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/635/1/%D0%92%D1%96%D1%86%D1%83%D0%BA%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A.%D0%9C..pdf>

3. Віщукаєва, К. М. Соціальна робота в Україні : метод. рекомендації / К. М. Віщукаєва ; ДЗ«Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». – Одеса : Букаєв В. В., 2018. - 45 с.
4. Лукашевич М.П., Мигович І.І., Теорія і методи соціальної роботи: Навч. Посібник. 2-ге вид., доп і випр. К. : МАУП. 2023. 168 с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/sc_30.pdf
5. Практикум з соціальної роботи : Навчально-методичний посібник // Уклад. : О. М.Шевчук. – Умань : ФОП Жовтий, 2016. – 100 с.
6. Полторац Л. Ю. Соціальна робота з різними групами клієнтів : методичні вказівки для спеціальності 231 «Соціальна робота» / Л. Ю. Полторац, Д. В. Сай. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 136 с. – (Методична серія ; вип. 303) URL: <http://surl.li/fuvoo>
7. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/342003632_Sucasna_socialna_robota/links/5eddf6ae299bf1d20bd86768/Sucasna-socialna-robota.pdf
8. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34954/Sotsialna%20Robota%20Realii%20Ta%20Vykyky%20Chasu.pdf?sequence=1>

Соціальна педагогіка

Соціально-педагогічна діяльність як умова соціалізації особистості. Предмет та завдання соціальної педагогіки. Основні категорії соціальної педагогіки. Принципи соціально-педагогічної діяльності. Структура та функції соціально-педагогічної діяльності. Історія генези соціальної педагогіки. Підготовка соціальних педагогів через соціальні студії у різних країнах світу. Основні напрями державної молодіжної політики. Система центрів соціальних служб для молоді України. Стратегія управління діяльністю волонтерських груп: інноваційні підходи. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема. Найважливіші соціальні проблеми молоді. Відкрита соціально-педагогічна система – ефективна умова соціалізації особистості. Технологізація соціально-педагогічної роботи. Типологія позашкільних закладів освіти та специфіка їх діяльності. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку – одна з умов соціального впливу на особистість. Напрями та зміст соціально-педагогічної роботи з проблемними сім'ями.

Робота з людьми з інвалідністю. Соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківського піклування. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації. Особливості педагогічної профілактики адиктивної поведінки підлітків. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі.

Література

1. Віщукаєва К.М Соціальний супровід клієнта: навч. посібн. / К. М. Віщукаєва. — Одеса: видавництво Букаєв Вадим Вікторович, 2017. — 322 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/635/1/%D0%92%D1%96%D1%86%D1%83%D0%BA%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A.%D0%9C..pdf>
2. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах. — Ч. 1. Теоретична частина. — 2-ге вид., перероб і доповн. — К., 2016. — 188 с. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12327/Volnova_profilactika%20deviant.1%20chast.Teoriya.PDF?sequence=1
3. Григоренко І.О., Савельєва Н. М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. [для студ. і магістр. спец-тей «Соц. робота» і «Соц. педагогіка»] / І.О. Григоренко, Н. М. Савельєва. — Полтава : ПНПУ, 2017. — 100 с URL: <http://surl.li/budff>
4. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів: навч. посіб. / Т. Є. Єжова. — К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. — 284 с.
5. Зверева І.Д. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. Київ; Сімферополь: Універсум, 2012. — 535 с URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001274
6. Ковчина І. М. Підготовка соціальних педагогів до соціально-правової роботи. Київ : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. 373 с.
7. Козирєв М. П. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3617/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3_%D0%9A%D0%9E%D0%97%D0%98%D0%A0%D0%84%D0%92_18-02-21.pdf
8. Методичні рекомендації у сфері соціального захисту та соціального забезпечення 2022 URL: http://auc.org.ua/sites/default/files/library/metod_rekomend_vpo.pdf

Теорія та історія соціального виховання

Підходи світової науки до виникнення виховання як суспільного явища. Сутність, напрямки та види соціального виховання. Поява організованих форм виховання. Соціальне виховання та суспільна опіка у Давній Греції та Римі (Спарта, Афіни). Система виховання епох Середньовіччя та Відродження. Культура епохи європейського Відродження. «Будинок радості» Вітторіно да Фельтре. Створення Дж. Локком першої світської системи виховання та концепції усунення бідності. Поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томазо Кампанелли. Життя та педагогічна діяльність Я. А. Коменського. Вікова періодизація та система виховання Ж.-Ж.Руссо. Характеристика соціально-педагогічних експериментів Й. Г. Песталоцці. Р. Оуен про формування особистості, філантропіни Базедова. Про виховання дітей маленького віку. Школа для дітей робочих. Освіта дорослих. Реалізація Ф. Фребелем ідей соціалізації дитини в умовах дитячого садка. П. Наторп про соціальну педагогіку та соціальне виховання. Формування гуманістичних традицій у давніх слов'ян та форми соціальної допомоги. Особливості благодійності в Київській Русі. Виховання гуманізму і милосердя як одне з основних завдань козацької педагогіки. Благодійницькі традиції вітчизняних династій (Терещенки, Харитоненки, Симиренки тощо). Проблема щастя людини та гармонійного розвитку у творчості Г. Сковороди. Філантропічна діяльність О. Духновича, Х. Алчевської, М. Корфа.

Література

1. Васюк О. Історія української педагогіки і освіти: навч. посіб.-хрестоматія / О. В. Васюк, І. В. Сопівник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2015. – 644 с.
2. Васюк О.В. Теорія і історія соціального виховання: навч. посіб. / О.В.Васюк. –К. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2015. – 400 с.
3. Мальцева О. І. Теорія та історія соціального виховання: навч.-метод. посібник: у 2 ч. / О.І. Мальцева; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. – Ч. 2. – 145 с URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3224/1/Maltseva.2.pdf>

4. Шинкарук В.Д. Теорія та історія соціального виховання (навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна робота») / В.Д. Шинкарук, Р.В. Сопівник, І.В. Сопівник – К.: ЦП «Компринт», 2017. – 300 с. URL: <https://dglb.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/10d67857-f57a-4e5e-975f-1069ba615878/content>
5. Шинкарук В. Д. Теорія та історія соціального виховання в зарубіжних країнах (для студентів напряму підготовки «Соціальна педагогіка») / В. Д. Шинкарук, Р. В. Сопівник, І. В. Сопівник – К.:ЦП «Компринт», 2015. – 236 с. URL: <http://surl.li/tizd>
6. Ярошенко, А. О., Т. В. Семигіна, Н. В. Сухицька . Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. - 289 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/22665/Istoriia%20Ta%20Teoriia%20Sotsialnoi%20Polityky%20Ukrainy.pdf?sequence=1>
7. Resocjalizacja młodocianych przestępców na Ukrainie i w Polsce: monografia. Red. P. Husak. Lublin : Wydawnictwo POLIHYMNIA Spółka z o.o., 2019. 275 s. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19366/1/Resoc.pdf>

Методики соціальної та соціально-педагогічної роботи

Поняття соціальних технологій. Типи та види соціальних технологій. Особливості соціальних технологій. Головні складові змісту технологізації . Основні процедури соціальних технологій. Етапи реалізації соціальних технологій. Стратегія реалізації соціальних технологій . Структура технологій соціальної роботи. Поняття технологій соціально-педагогічної роботи. Методи соціально-педагогічної діяльності. Філософські та загальнонаукові методи в соціально-педагогічній роботі. Спеціальні наукові методи (соціально-економічні, організаційні). Психологічні методи в практиці соціально-педагогічної роботи (психодіагностика, психокорекція, психологічне консультування, психотерапія). Соціологічні методи (аналіз соціуму, моніторинг, фокус-група. паспортизація). Педагогічні методи (методи педагогічної діагностики, методи навчання, методи виховання). Методи соціально-педагогічної діяльності. Метод “рівний-рівному”. Метод соціальної вуличної роботи. Зміст поняття “форма”. Поняття “форми соціально-педагогічної роботи”. Специфічні ознаки форми соціально-педагогічної роботи: функціональність, структурність,

інтегративність, неперервність. Творча справа, захід, як різновиди організаційної форми соціально-педагогічної роботи. Класифікація організаційних форм соціально-педагогічної роботи. Специфіка використання форм соціальнопедагогічної роботи з різними групами клієнтів. Особливості комплексних форм роботи. Індивідуальні, групові та масові форми соціально-педагогічної роботи. Особливості їх використання в практиці соціально-педагогічної роботи, специфіка застосування в роботі з різними групами клієнтів. Характеристика і значення методів організації діяльності. Методи соціального навчання та закріплення позитивного досвіду. Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій в діяльності соціальних працівників. Поняття “Засоби масової інформації”. Роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. Види та форми взаємодії соціального працівника з засобами масової інформації. Специфіка рекламної діяльності соціальних працівників та установ. Індивідуальна та групова форми роботи з клієнтом (їх переваги та недоліки). Особливості психолого-педагогічної групової терапії в практиці роботи соціального педагога. Проблеми терапевтичної роботи соціального педагога з різними групами 18 клієнтів. Роль та місце батьків в заняттях терапевтичної групи. Групи взаємодопомоги. Окремі напрями соціальної терапії: епістолярна терапія, казкотерапія, арт-терапія, тілесно-орієнтована терапія. Сутність профілактики. Рівні профілактики. Профілактичні програми. Завдання соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Типологія видів сімей, що потребують допомоги та підтримки соціального педагога. Технології діагностики сімейних стосунків. Соціально-педагогічні паспортизація сім'ї. Технологічні основи здійснення соціально-педагогічного супроводу клієнтів з обмеженими можливостями. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими можливостями. Технології вивчення особистості дітей з обмеженими можливостями. Технологічні аспекти формування та розвитку волонтерського руху в умовах сьогодення.

Література

1. Алексеєнко Т. Ф., Биби́к Д. Д., Гончар Л. В, Куниця Т. Ю. Соціально-педагогічний супровід дітей вимушених переселенців : посібник; за ред. Т.Ф. Алексеєнко – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 208 с. URL: <http://surl.li/locbj>
2. Бондар К. М., Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. – [2-ге вид., доп.]. – Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. – 170 с. URL: <http://surl.li/krasj>
3. Єршоміна Л.Є. Практикум з соціальної роботи. Част. I : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. Є. Єршоміна; за заг.ред. О. В. Федорової. – Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2017. – 140 с URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/9153/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
4. Коляда Н.М., Левченко Н.В. Технології соціальної роботи Ч.1. Теоретичний курс: Навчальний посібник / Укладачі: Н.М. Коляда, Н.В. Левченко. – Умань: ВІЗАВІ, 2018. – 338 с. URL: <http://surl.li/synav>
5. Кубицький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. – 3-те вид. доп. і перероб. – К.: Міленіум, 2015. – 300 с. URL: <http://surl.li/bwmpu>
6. Максимова Н.Ю., Методи роботи з девіантами в умовах сучасного соціокультурного середовища : методичні рекомендації / Максимова Н.Ю., Грись А.М., Манілов І.Ф. [та ін.] ; за ред. Н.Ю. Максимової. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 91 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/10359/1/Metod_rec2015%20Druk.pdf
7. Рудкевич Н.І. Методика соціально-педагогічної роботи : навчально-методичний посібник / Н. І. Рудкевич. – Львів: Растр-7, 2021. – 324 с URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Rudkevych-N.-pidruchnyk.pdf>
8. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/342003632_Sucasna_socialna_robota/links/5eddf6ae299bf1d20bd86768/Sucasna-socialna-robota.pdf

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Фахове вступне випробування проводиться в тестовій формі. У тестовій роботі запропоновано 30 запитань на вибір однієї правильної відповіді. Правильне виконання кожного тестового завдання оцінюється в 1 бал. Завдання вважається виконаним правильно, якщо вступник вибрав лише одну літеру, якою позначено правильну відповідь у ключі. На виконання тестової роботи вступникам відводиться 90 хвилин. Використання допоміжного матеріалу не передбачено.

Виконання завдань потребують від вступника: уміння свідомо оперувати теоретичним навчальним матеріалом, міркувати, уміти застосовувати теоретичні знання на практиці.

Таблиця переведення тестових балів фахових вступних випробувань

Тестовий бал	Бали за шкалою 100-200
1-9	Не склав
10	100
11	105
12	110
13	115
14	120
15	125
16	130
17	135
18	140
19	145

Тестовий бал	Бали за шкалою 100-200
20	150
21	155
22	160
23	165
24	170
25	175
26	180
27	185
28	190
29	195
30	200